

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 209/08-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. mája 2008 prerokoval sťažnosť spoločnosti R., a. s., so sídlom B., zastúpeného advokátom JUDr. J. H., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na slobodu prejavu a práva na informácie podľa čl. 26 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 6 Co 310/06-684 zo 16. októbra 2007 v časti, ktorou bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Bratislava III č. k. 27 C 36/00-436 z 30. júna 2004, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti R., a. s., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. februára 2008 doručená sťažnosť spoločnosti R., a. s., so sídlom B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. H., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“),

práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na slobodu prejavu a práva na informácie podľa čl. 26 ods. 1 a 4 ústavy rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 Co 310/06-684 zo 16. októbra 2007, ktorou sťažovateľ žiadal ústavný súd vydať tento nález:

„1. Krajský súd v Bratislave rozsudkom sp. zn. 6 Co 310/06 zo dňa 16. 10. 2007 porušil slobodu prejavu a právo na informácie sťažovateľa garantované v čl. 26 ods. 1, 4 Ústavy SR, právo sťažovateľa na súdnu ochranu garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a právo na spravodlivý proces garantované čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6 Co 310/06 zo dňa 16. 10. 2007 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov konania.“

Z podanej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ je žalovaným účastníkom konania o ochranu osobnosti vedeného proti nemu Š. S. ako žalobcom (ďalej len „žalobca“) pred Okresným súdom Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 27 C 36/00. Žalobca sa podanou žalobou domáhal uverejnenia ospravedlnenia v navrhovanom znení, zaplatenia náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch 500 000 Sk a náhrady trov konania, pričom podľa tvrdenia žalobcu k neoprávnenému zásahu do jeho osobnosti došlo tým, že sťažovateľ uverejnil v denníku N., ktorého je vydavateľom, 18. júla 2000 na titulnej strane v jej hornej časti upútavku na článok, ktorá znela „*Pozvanie na párty podsvetia prijal aj Š. S. – str. 7*“, a vo vnútri vydania na 7. strane článok pod titulkom „*Pozvanie podsvetia prijal aj Š. S*“. K článku bola pripojená fotografia zachytávajúca žalobcu, ďalšieho muža a dieťa, ku ktorému sa žalobca nakláňa, a ktorá bola doplnená popiskou „*Zadržaný R. Z. /vľavo/ a Š. S. Foto archív*“. Žalobca za údaje, ktoré ho poškodzujú, považoval upútavku článku „*Pozvanie na párty podsvetia prijal aj Š. S*“, titulok článku „*Pozvanie podsvetia prijal aj Š. S*“, ako aj tú časť článku, v ktorej bolo uvedené, že ako prezrádza fotografia pripojená k článku „*pozvánku na večer prijal aj známy humorista a rodák Š. S*“. Za uverejnenie týchto údajov žiadal žalobca uložiť sťažovateľovi povinnosť ospravedlniť sa.

Celý článok uverejnený pod titulkom „*Pozvanie podsvetia prijal aj Š. S.*“ znel takto:
«*Podľa najnovších zistení N. môžu byť v týchto dňoch vyvíjané tlaky na sudcu Okresného súdu v Považskej Bystrici, ktorý rozhodol o väzobnom stíhaní proklamovaných bossov podsvetia.*

34-ročného R. Z. z M. v okrese P., 30 – ročného J. S. zo Ž. a 34 – ročného O. J. z T. polícia zadržala a obvinila z vydierania 34 – ročného podnikateľa z P. minulú stredu. Sudca rozhodol o ich väzbe. Dvoch z nich kukláči zadržali v bare F., ktorý vlastní obvinený O. J.

N. zistil, že pred zásahom diskobar F. nákladne renovovali a na súkromnej párty miestneho podsvetia po prvýkrát otvorili. Ako prezrádza fotografia, pozvánku na večer prijal aj známy humorista a rodák Š. S., jeho kolega M. N., aj významné postavy štátnej správy. Na večierku nechýbal predseda Okresného súdu v Považskej Bystrici M. Č., ktorý sa podľa očitých svedkov zabával s bossmi podsvetia až do rána. Zaráža, že aj keď M. Č., priamy nadriadený sudcu, ktorý R. Z. strčil za mreže, obvineného dobre pozná – ten bol totiž práve v P. odsúdený na tri roky kvôli ublíženiu na zdraví s následkom smrti – pozvanie na párty prijal. Zdroje blízke okresnému súdu predpokladajú, že sudca, ktorý strčil obvinených za mreže, bude vystavený tlakom, aby ich prepustil.

„Tých pánov som spoznal dva týždne pred akciou, keď prišli za mnou a pýtali sa ma, či by som nechcel byť krstným otcom najstaršieho baru v T. Bola to pre mňa česť a preto som aj vystúpil bez nároku na honorár. Dávam si pozor, na akých akciách vystupujem, zatiaľ som však skúmal len ich spoločensko – politické pozadie. Nabudúce budem opatrnejší. Keby som vedel, komu ten bar patrí a akí ľudia sa v ňom schádzajú, pozvanie určite neprijmem“, vyjadril sa k párty humorista S.»

O podanej žalobe rozhodol okresný súd rozsudkom č. k. 27 C 36/00-436 z 30. júna 2004 tak, že uložil sťažovateľovi povinnosť ospravedlniť sa žalobcovi za uverejnenie uvedených údajov v článku ospravedlnením podľa výroku rozsudku, ďalej mu uložil zaplatiť žalobcovi 500 000 Sk do troch dní od právoplatnosti rozsudku a nahradiť sťažovateľovi trovy konania. Zároveň zamietol žalobu, pokiaľ ide o zostávajúcu žalobcom navrhovanú časť textu ospravedlnenia. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie sťažovateľ a navrhol rozsudok okresného súdu č. k. 27 C 36/00-436 z 30. júna 2004 zmeniť, žalobu zamietnuť a priznať mu náhradu trov konania.

O podanom odvolaní rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 6 Co 310/06-684 zo 16. októbra 2007 tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil v napadnutej časti uloženia povinnosti žalovanému ospravedlniť sa a v časti nemajetkovej ujmy a trov konania rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Sťažovateľ svoju sťažnosť odôvodnil, pokiaľ ide o tvrdené porušenie základného práva na slobodu prejavu podľa čl. 26 ods. 1 a 4 ústavy, tým, že krajský súd nevzal do úvahy, že sťažovateľ uverejnením článku plnil iba svoju spravodajskú povinnosť v záujme verejnosti, keď informoval o obvinení a vzatí do väzby osôb, ktoré boli považované za súčasť podsvetia, a v tejto súvislosti informoval aj o účasti žalobcu na otvorení baru, pričom obsah článku vyvolal závažné otázky o postavení a pôsobení podsvetia v spoločnosti, a takto prispel do diskusie o otázke verejného záujmu. Žalobca sa akcie zúčastnil ako ústredná osobnosť – krstný otec podujatia, ktoré bolo podujatím verejným, a sám žalobca je osobou verejného záujmu, ktorá sa exponovala verejne aj proti podsvetiu. Sťažovateľ uverejnením informácie o účasti žalobcu na podujatí sa pokúšal vyprovokovať čitateľa k zamysleniu nad pôsobením podsvetia, sťažovateľ postupoval v dobrej viere, poskytol žalobcovi v článku priestor na vyjadrenie a konal s cieľom poskytnúť verejnosti informácie presné a pravdivé. Sťažovateľ považuje uverejnené údaje za hodnotiace úsudky, na rozdiel od krajského súdu, ktorý ich považoval za tvrdenia a posudzoval ich pravdivosť. Hodnotiace úsudky sťažovateľa boli primerané, pretože vychádzali z pravdivých skutočností. Aj použitie pojmu podsvetie bolo primerané s ohľadom na charakteristiku osôb, ktoré sa na podujatí zúčastnili, pričom pod týmto pojmom nemusí ísť nevyhnutne iba o osoby právoplatne odsúdené za trestný čin. Navyše tento pojem bol použitý obrazne na hodnotenie prostredia. Krajský súd sa ďalej vôbec nezaoberal posúdením proporcionality proti sebe stojacich práv účastníkov, neskúmal, či zásah do slobody prejavu sťažovateľa uložením povinnosti ospravedlniť sa žalobcovi je v demokratickej spoločnosti nevyhnutný.

K porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom

krajského súdu č. k. 6 Co 310/06-684 zo 16. októbra 2007 malo dôjsť tým, že rozhodnutie krajského súdu nebolo riadne odôvodnené a krajský súd sa v ňom nevysporiadal s argumentáciou sťažovateľa uvedenou v jeho odvolaní. Krajský súd nereagoval v odôvodnení rozsudku č. k. 6 Co 310/06-684 zo 16. októbra 2007 na námietky sťažovateľa týkajúce sa hodnotenia uverejnenej fotografie okresným súdom ani na námietky, podľa ktorých sporné údaje sú hodnotiacimi úsudkami, a nie tvrdeniami, a z toho vyplývajúce následky. Krajský súd takisto nereagoval na argumentáciu sťažovateľa vo vzťahu k pojmu „podsvetie“ a ani na skutočnosť, že ani okresný súd sa nezaoberal posúdením proporcionality zásahu do slobody prejavu.

Rozsudok krajského súdu č. k. 6 Co 310/06-684 zo 16. októbra 2007 nadobudol právoplatnosť 10. decembra 2007.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

1. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom

zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

Sťažovateľ tvrdil, že rozsudkom krajského súdu č. k. 6 Co 310/06-684 zo 16. októbra 2007 bolo porušené jeho základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu, že tento rozsudok nebol riadne odôvodnený, pretože krajský súd sa v ňom riadne nevysporiadal s argumentáciou sťažovateľa uvedenou v jeho odvolaní, keď nereagoval na všetky podstatné námietky sťažovateľa, najmä na námietky, podľa ktorých sporné údaje sú hodnotiacimi úsudkami, a nie tvrdeniami, nereagoval na argumentáciu sťažovateľa vo vzťahu k pojmu „podsvetie“ a nezaoberal sa ani posúdením proporcionality zásahu do slobody prejavu. Zo sťažnosti vyplýva, že z týchto dôvodov považuje sťažovateľ napadnutý rozsudok za nedostatočne odôvodnený, a preto svojvoľný a arbitrárny.

Krajský súd v rozsudku č. k. 6 Co 310/06-684 zo 16. októbra 2007 odôvodnil výrok, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu č. k. 27 C 36/00-436 z 30. júna 2004 v časti uloženia povinnosti sťažovateľovi ospravedlniť sa žalobcovi, takto:

«Odvolací súd na základe výsledkov vykonaného dokazovania posudzoval vecnú správnosť rozsudku súdu prvého stupňa v časti, ktorou súd prvého stupňa posúdil dôvodnosť návrhu na ochranu osobnosti (§ 11 Obč. zák.) a s prihliadnutím na výsledky vykonaného dokazovania aj odvolací súd považoval skutkové zistenia súdu prvého stupňa a z nich vyplývajúce závery morálneho zadosťučinenia plnenia vo forme uloženia povinnosti ospravedlniť sa žalobcovi za úplné a správne vystihujúce podstatu prejednávanej veci.

Ťažiskom posúdenia zásahu do osobnostných práv žalobcu v prejednávanej veci bol v N. uverejnený článok dňa 18. 7. 2000 s uverejnením na prvej strane v hornej časti upútavky znenia „Pozvanie na párty podsvetia prijal aj Š. S. str. 7“ a s ňou súvisiaci článok „Pozvanie podsvetia prijal aj Š. S.“ v obsahovej časti, v ktorej autor článku konštatoval, že

ako prezrádza priložená fotografia, pozvánku na večer prijal aj známy humorista a rodák Š. S., jeho kolega M. N. aj významné postavy štátnej správy. S prihliadnutím na tvrdené okolnosti účasti žalobcu v tento deň na akcii otvorenia baru F. v T. v spôsobe prijatia jeho osobnej účasti súd prvého stupňa v odôvodnení rozsudku správne sa zameral na výklad pojmu „podsvetia“ vo vzťahu k možnému neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu s prihliadnutím na jeho postavenie v spoločnosti (herec, zabávač).

Odvolací súd bol toho názoru, že na základe zisteného skutkového stavu bolo možné vyvodiť záver, že došlo k neoprávnenému zásahu, ktorý bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na právach chránených zákonným ustanovením § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka najmä občianskej cti a svojho mena, keď je nepochybné, že nepravdivé informácie autora článku, v ktorom čitateľovi oznamuje, že žalobca prijal pozvanie na „párty podsvetia“ ako známy humorista a rodák, napriek tomu, že výsledkami dokazovania bolo preukázané, že sa zúčastnil akcie otvorenia baru F. v T. s riadnym pozvaním organizátora konkrétne osobou E. J.. V tomto smere súd prvého stupňa správne odôvodnením potom konštatoval, že nebolo rozhodujúce pri tomto zistení či iné osoby sa uvedenej akcie zúčastnili alebo boli priateľmi žalobcu, keď bolo preukázané, že žiaden z trojice označených osôb J., S. a Z. pozvanie ako členovia podsvetia nevykonali. Námietky žalovaného v tejto časti rozsudku nesprávneho právneho posúdenia aj s prihliadnutím na výklad pojmu „podsvetie“ na formuláciu ospravedlnenia neposúdil odvolací súd ako námietky dôvodné, pretože autorom článku bolo verejnosti oznámené podujatie organizovaného „podsvetím“ a tým aj žalobcu nepriamo označil ako osobu, ktorá mohla byť v kontakte s osobami v spoločnosti hodnotenými ako osobami dopúšťajúcimi sa trestnej činnosti... Takáto formulácia článku u žalobcu dôvodne vyvolala zásah do sféry jeho osobného, pracovného ako i súkromného života chráneného zákonom v zmysle zákonnej úpravy § 11 Obč. zák.»

Krajský súd v rozsudku č. k. 6 Co 310/06-684 zo 16. októbra 2007 ďalej uviedol:

„Odvolací súd posudzujúc rozsudok súdu prvého stupňa v časti ktorou rozhodol o priznaní nemajetkovej ujmy (§ 13 ods. 2, 3 Obč. zák.) vo výške 500.000,-Sk s námietkami v odvolaní bol toho názoru, že rozsudok v tejto časti vykazuje nedostatky nepreskúmateľnosti, pretože z odôvodnenia nevyplýva hodnotený vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane

druhej. Odňatím možnosti konať pred súdom i pre účely odvolacieho konania sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu jeho procesných práv, ktoré mu dáva Občiansky súdny poriadok. Z uvedenej zásady možno vyvodiť, že takýmto procesným právom je právo účastníka na riadne odôvodnenie rozhodnutia, pretože nedostatok vyčerpávajúceho zdôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivý proces – odňatím možnosti konať pred súdom a je dôvodom na jeho zrušenie podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p.

Za dôvodnú treba považovať časť odvolania v námietkach, v ktorých zdôrazňuje tú časť odvolania, kde súd prvého stupňa považuje za absurdné vykonávať dokazovanie výsluchom svedkov, pretože aj podľa názoru odvolacieho súdu takéto zdôvodnenie je v rozpore s konaním o náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle § 13 ods. 2 Obč. zák., ktorý je konaním návrhovým a preto žalobca už v samotnej žalobe musel v zmysle § 42 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 79 ods. 1 O.s.p. označiť dôkazy ktorých sa dovoľával. Povinnosť označiť dôkazné prostriedky mal ako účastník konania aj v priebehu konania vo veci samej (§ 101 ods. 1 a § 120 ods. 1 O.s.p.) z obsahu spisu a najmä výsluchu žalobcu pred súdom prvého stupňa nevyplýva, že by tento v priebehu konania splnil svoju povinnosť tvrdenia a označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Za tejto situácie námietky v odvolaní, že súd nezdôvodnil, či k ujme skutočne došlo z dôvodu, že žalobca by uniesol dôkazné bremeno, ktoré ho zaťažovalo treba považovať za plne dôvodné.“

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležité zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00 mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov z hľadiska svojvoľnosti, arbitrárnosti rozhodnutia, resp. jeho

odôvodnenia. Výklad príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, ktoré upravujú podmienky, za ktorých súd vyhovie návrhu na uloženie povinnosti pôvodcovi neoprávneného zásahu do osobnosti fyzickej osoby uverejniť ospravedlnenie, patrí do výlučnej právomoci všeobecného súdu. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom možno uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 48/02).

Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Ako vyplýva z odôvodnenia rozsudku krajského súdu č. k. 6 Co 310/06-684 zo 16. októbra 2007, krajský súd sa stotožnil v týchto súvislostiach so závermi okresného súdu, ktoré považoval za úplné a vystihujúce podstatu prerokúvanej veci. Za porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces vo vzťahu k rozhodnutiu odvolacieho súdu nemožno považovať iba to, že odvolací súd vo svojom rozhodnutí odkáže na bližšie dôvody, ktoré pre svoj záver uviedol súd prvého stupňa, pokiaľ sa s nimi i odvolací súd stotožňuje.

Podľa názoru ústavného súdu sa krajský súd v odôvodnení rozsudku č. k. 6 Co 310/06-684 zo 16. októbra 2007 riadne a ústavne konformným spôsobom vysporiadal so všetkými otázkami, ktoré pre jeho rozhodnutie boli z hľadiska právneho posúdenia veci

podstatné. K tomuto záveru dospel ústavný súd vo vzťahu k jednotlivým namietaným skutočnostiam.

Ústavný súd je preto toho názoru, že krajský súd dostatočne zodpovedal i túto otázku nastolenú odvolaním sťažovateľa, keď všetky v konaní zistené okolnosti vyhodnotil tak, že preukazujú nielen existenciu zásahu do osobnosti žalobcu, ale aj jeho neoprávnenosť.

Vo vzťahu k uvedenému (namietanému) porušeniu základného práva sťažovateľa ústavný súd pripomína, že ak orgán štátu aplikuje platný právny predpis, jeho účinky (dôsledky) použitia nemožno považovať za porušenie základného práva alebo slobody (II. ÚS 81/00, II. ÚS 63/03, I. ÚS 130/06, I. ÚS 371/06).

Ústavný súd nepovažuje preto odôvodnenie rozsudku krajského súdu č. k. 6 Co 310/06-684 zo 16. októbra 2007 za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné, resp. neudržateľné do tej miery, aby malo za následok porušenie označených ústavnoprocených práv sťažovateľa. Samotná skutočnosť, že sa sťažovateľ s uznesením krajského súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho postupu.

2. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal ďalej porušenie základného práva na slobodu prejavu podľa čl. 26 ods. 1 a 4 ústavy potvrdzujúcim výrokom rozsudku krajského súdu č. k. 6 Co 310/06-684 zo 16. októbra 2007.

Podľa čl. 26 ods. 1 ústavy sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

Podľa čl. 26 ods. 4 ústavy slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.

Podľa ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva je sloboda prejavu jedným z neodmysliteľných základov demokratickej spoločnosti a jednou zo základných

podmienok pre jej chod a sebauplatnenie jednotlivca. Neaplikuje sa len na myšlienky alebo informácie, ktoré sú prijímané kladne a považované za neurážlivé a nekonfliktné, ale rovnako aj na tie, ktoré urážajú, pohoršujú alebo znepokojujú. Také sú potreby pluralizmu, tolerancie a liberalizmu, bez ktorých niet demokratickej spoločnosti (Handyside v. Spojené kráľovstvo, 1976, Jersild v. Dánsko, 1994).

Sloboda prejavu však so sebou prináša i povinnosti a zodpovednosť, a preto podlieha podmienkam a obmedzeniam, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na ochranu definovaných legitímnych záujmov, medzi ktoré nepochybne patrí aj ochrana práv a slobôd iných.

Z uvedeného vyplýva, že v prípadoch tvrdého porušenia základného práva na slobodu prejavu podľa čl. 26 ods. 1 ústavy rozsudkom všeobecného súdu, treba skúmať, či zásah do slobody prejavu sťažovateľa bol ustanovený zákonom, sledoval legitímny cieľ a či bol nevyhnutný v demokratickej spoločnosti.

V tomto prípade je nepochybné, že krajský súd rozsudkom č. k. 6 Co 310/06-684 zo 16. októbra 2007 slobodu prejavu sťažovateľa obmedzil, že sa tak stalo na základe zákona a zásah sledoval legitímny cieľ vyjadrený v čl. 26 ods. 4 ústavy.

Ani sťažovateľ v podanej sťažnosti nepochybňuje to, že zásah do slobody prejavu uložením povinnosti sťažovateľovi ospravedlniť sa žalobcovi bol krajským súdom vykonaný na základe zákona a sledoval legitímny cieľ – ochranu práv a slobôd žalobcu, tvrdí však, že v demokratickej spoločnosti nebol nevyhnutný.

Ústavný súd považuje za potrebné na jednej strane zdôrazniť, pokiaľ ide o závery súdov z hľadiska proporcionality zásahu, že uverejnenie sporných údajov nepochybne nebolo motivované úmyslom žalobcu ponížiť, na druhej strane tieto údaje boli využité v záujme vyvolať senzáciu. Nepochybne išlo o údaje, ktoré je nutné považovať za také tvrdenia, ktorých pravdivosť sťažovateľ v konaní nepreukázal. Hoci je zrejmé, že žalobca je osobou verejného záujmu, ani táto skutočnosť neospravedlňuje sťažovateľa, ak zasiahne do jeho osobnosti nepravdivými tvrdeniami, pretože okolnosť, že žalobca je osobou verejného záujmu, môže mať svoje následky iba vo vzťahu k hodnotiacim úsudkom či údajom

zo súkromia žalobcu, avšak nie vo vzťahu k nepravdivým tvrdeniam. Do úvahy je treba vziať aj to, že krajský súd napadnutým výrokom rozsudku č. k. 6 Co 310/06-684 zo 16. októbra 2007 potvrdil iba povinnosť uloženú sťažovateľovi, a to ospravedlniť sa žalobcovi za zásah do jeho osobnosti. Na posúdenie proporcionality zásahu do slobody prejavu treba za významné posudzovať i to, uložením akej povinnosti bola sloboda prejavu obmedzená. Ako je zrejmé v tomto prípade, napadnutým rozsudkom všeobecného súdu nedošlo v tomto prípade k trestnému postihnutiu novinára či uloženiu povinnosti na peňažné plnenie.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. mája 2008